

הבדלים תרבותיים בהנקה בישראל; השוואה בין ישראליות ותיקות ומהגרות מברה"מ לשעבר

אירית מזיבובסקי ובת חן שבתאי, בהנחיית ד"ר אפרת נטר

רקע

ההחלטה האם להניק מתקבלת אצל רוב הנשים עוד במהלך תקופת ההיריון. ישנם מאפיינים רבים המשפיעים על החלטה זו כגון מעמד סוציאקונומי, גיל, קידום הנקה, רשתות חברתיות, תרבות ועוד. מטרת המחקר היא לבחון את השפעת הגורם התרבותי על ההנקה בישראל מתוך הנחה כי ישנו הבדל בין ישראליות ותיקות לבין עולות מברה"מ לשעבר; הספרות מתעדת שיעורי הנקה נמוכים מאד במדינות ברה"מ לשעבר (Welch, Mock, Sorensen, & Netrebenko, 1996).

השערות

1. אחוז המניקות באוכלוסיית העולות מברה"מ לשעבר נמוך מאשר באוכלוסיית הישראליות הותיקות בכל טווחי הזמן - עד שלושה חודשים, בין שלושה חודשים לשישה חודשים ובין שישה חודשים לשנה.
2. עמדות כלפי הנקה, תחושת המסוגלות להניק והנורמות החברתיות יהיו פחות חיוביות בקרב מהגרות לשעבר.
3. מודל Theory of Planned Behavior יסביר בערך 20%-30% מהשונות בהתנהגות ההנקה.

שיטה:

1. במדגם השתתפו 60 נשים (34 ישראליות ותיקות ו-26 עולות מברה"מ לשעבר) אשר נדגמו במדגם נוחות והתבקשו לענות על שאלון במילוי עצמי.
- הנקה הוא משתנה תלוי (2 פריטים, $r=.30$) ונובא ע"י משתנים בלתי תלויים במודל ה-TPB - עמדות (6 פריטים, $\alpha=.73$), נורמות סובייקטיביות (3 פריטים, $\alpha=.71$), שליטה התנהגותית נתפסת (3 פריטים, $\alpha=.74$), כוונות התנהגותיות (3 פריטים, $\alpha=.75$).

ממצאים:

1. לא נמצאו הבדלים מובהקים בהתנהגות הנקה בין ילידות ישראל לבין מהגרות לשעבר (רוסיה ואוקראינה).
2. לא נמצאו הבדלים מובהקים בין ילידות ישראל לבין מהגרות לשעבר במשתנים הבלתי תלויים: עמדות, תחושת מסוגלות להניק, נורמות נתפסות וכוונות.
3. מודל Theory of Planned Behavior הסביר רק 10% מהשונות בהתנהגות ההנקה.

דיון:

1. יש הבדל גדול בין שיעורי הנקה בברה"מ לשעבר לבין שיעורי הנקה של מהגרות מברה"מ לשעבר בישראל.
2. ייתכן שהמהגרות לשעבר אימצו את הנורמות, עמדות והתנהגות של ארץ ההגירה ולכן אין הבדל ביניהן לילידות.
3. לא ברור מדוע מודל ה-TPB במדגם שלנו הסביר אחוז שונות קטן יחסית; בדר"כ המודל מסביר יותר. ייתכן ששונות מועטה בין המשתתפות הגבילה את תרומת המודל.
4. מגבלה: המדגם שלנו היה בהשכלה גבוהה - ילידות ומהגרות כאחד - דבר שמגביל את הממצאים שלנו.

הבדלים בהנקה

■ ישראליות ותיקות ■ מהגרות מברה"מ לשעבר

